

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán, vagy helyben házhoz (Egész évre 16 ft. Fel évre 8 ft. Negyed évre 4 ft.)
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petítisor egyszeri hirdetésnél 12, kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr. A nyilvántartási díj 50 kr. Helyegjék külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadásának a kiadóhivataltól kivül egyedül **Hausenstein és Vogler** hirdetésfelvételi hivatalában Budapesten: Dorottya-utca 3. sz. 1. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz. Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:
Belváros, Kalap-ut. 15. sz. 1. em.
A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőséghez tartozandó. — Hirtelenlenni levelek csak ismert személytől fogadhatók el. — Kéziratok nem adódnak vissza.
Kiadóhivatal:
Belváros, Lipót-ut. 2. sz. földszint. **Szerkesztő József** könyvnyomdai (irodája) hova a lap anyagi részét illető közlemények (előfizetési pénzek, hirdetések kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, január 27.

Figyelemmel kísértük a „Reform“-nak hazamosabb idő óta s nevezetesen az utóbbi napokban Horvátország ügyeire vonatkozó cikkeit.

Általánoságban a túlzás benyomását tették reánk e cikkek, nem tagadhatjuk azonban, hogy daczára ennek, sok olyast is tartalmaztak, ami megérdemli a magyar politikus kiváló figyelmét.

Meglehet, hogy e kérdés megvitatását a „Reform“ mintegy specialitásának tekintvén, talán hozzá sem szóltunk volna, ha a parlamentben a horvát képviselők részéről nem említették föl e kérdés oly módonban, mely azt általános, ugyyszólván országos érdekűvé tette, s annak anynyi fontosságot kölcsönözött, mint amennyit mi eddig a „Reform“ enunciatíváinak tulajdonítani képesek nem valánk.

Nincsen szándékunkban sem most, sem jövőben kitérni az ugynevezett kényes kérdések előtt, nem hirdettünk hangzatos phrasisekban programot, nem is szólnunk minderről kellő ok és időszereit alkalom nélkül, de megmondjuk, s meg fogjuk mondani nyíltan, világosan, eszűcsavarás nélkül véleményünket mindannyiszor, valamennyiszor egyik, vagy másik kérdés kerül napirendre a házban, vagy a sajtóban, s fogjuk ezt tenni azon pártállásunkból természetesen folyó elfogultság nélkül, mely inkább engedi meg nekünk, mint bárki másnak, megmondani az igazat jobbra is, balra is, nem törődve azzal, tetszik-e Péternek, vagy Pálnak, vagy talán egyiküknek sem.

Mindenekelőtt engedjék meg a tisztelt horvát képviselő urak, hogy némi csudálkozásunkat fejezzük ki azon szerintünk túlságos érzékenység fölött, melyet a „Reform“ cikkeivel szemben tanúsítottak, s mely szószólójukat a képviselőház hétfői ülésében azon nyilatkozatig ragadta el, mi szerint ily cikkek képesek „a nehezen beállott jó viszonyt esirájában megölni.“

Ne felejtsek el horvát testvéreink, hogy egy lapnak — bár mily tekintélyes legyen az — véleménye mindig csak magány vélemény, melynek szabad kifejezése jogosultságát el kell ismerünk még akkor is, ha az által legszentesebb meggyőződésünkben sértve érezzük magunkat.

Ha a szabad vélemény nyilvános kifejezése tulesap a törvényszabta korlátokon, akkor annak jogos megtorlását a maga útján szorgalmazni helyes, s ha horvát hazánkfiat ezt megteendik, bizonyára ép oly igazságos bírálással elfogulatlan esküdtekkal álland szemben a „Reform“, mint az Albína; nem helyes azonban egy lapnak bármi szenvedélyes magány véleményét a nemzetnek vagy habár a kormányának is imputálni, s abból rögtön a testvéreink közti jó viszony veszélyeztetését következtetni, melynek úgy hisszük, erősebb alapon kell állnia, minthogy egy némely újságcikk képes legyen azt sarkából kiforgatni.

Hissen ha mi mind azért, a mit román, szerb és eféle lapok ellenünk irtak, idegen ajku polgártársainkat akarnók felelősekké tenni, akkor már rég tüzzel, vassal kellett volna ellenük támadnunk mint legdühösebb kiengesztelhetlen ellenségeink ellen, s valljuk be, ha ily szempontból ítélők meg a dolgokat, nem-e lett volna számtalan okunk horvát testvéreinkre is nehezíteni?

Ezeknek előre boesátása után áttérünk azon törvényhozási intézkedések bírálatára, melyek a „Reform“ észlekedéseinek kiinduló pontjait szolgálták.

Tagadhatatlan, hogy a zágrábi országgyűlés minden intézkedése, nevezetesen az osztályvezetők felelőségének törvénybe iktatása s a főispáni intézménynek ezéba vett eltörlése oly következetes és öntudatos politikai irányról tanuskodnak, melynek végcélja: erős, egyöntetű, a testvérországától egészen független szervezet alkotása, melyben az egyedüli közigazgatási kapesot,

a magyar ministereknök ellenjegyzése mellett ki-nevezett bán képzendi.

E felett tisztában vagyunk, s ez világos mindenki előtt, a ki csak a legesekélyebb ítélőhatséggel bír.

Valjon e tényben veszély rejlik-e Magyarországra nézve, ez a kérdés.

Mellékes dolognak tartjuk a fölött töprekenni, mennyivel veszélyesebb ellenség válhat az erősen szervezkedett Horvátországból, mert bizonyos, hogy viszont annál megbízhatóbb szövetségünk lehet; azt pedig, hogy a belügyek fölötti szabad intézkedés bármily korlátozásában az egyetértés és béke biztosítékát lehessen találni, merő illúsióknak tartjuk.

Szerintünk a jó viszony föntartásának egyetlen egy garantiája létezik, s ezt a közös érdek fölismérésében látjuk.

Magyarországnak szüksége van Horvátországra, de inkább eszményi mint gyakorlati szempontból; szüksége van, a nemzetnéltestté és vérré vált szent korona birodalma fogalmának épségben tartására, és a monarchia másik fele irányában a paritás elvének jogosult érvényesítésére. Horvátország azonban még inkább szorult Magyarországra, ugyanis meggyőződésünk szerint létezésének kérdése forogván fön, mert képzelhetünk Horvátország nélkül is Magyarországot, melynek viszonya Ausztriához s egyáltalában hatalmi állása alig változnék, de nem gondolatunk Horvátországot Magyarországtól nélkül máskép, mint teljesen megsemmisítve.

Arról, hogy mint harmadik egyenjogu fél léphetne az osztrák-magyar szövetségbe, talán legvérmesebb ábrándozói sem mernek álmolni, mi sors várna reá az osztrák kötelékben, erről Csehország és Galiezia példája tanuskodik, hogy a birodalom határain kivül nemcsak suprematiát nem gyakorolhatna, de sőt föderatióba léphetni is alig volna kilátása, arról kezeskedik többek közt Montenegro és Bulgária hangulata a szerb fejedelemiség irányában, de még inkább ez utóbbinak vezérszerepre törekvése; önálló államot képezhetne-e? ennek megbirálását bákire is bizzuk.

Igy tehát a közös érdek az, mely minket összefűz és odautal, hogy a természetesen keletkezett, századok által szentesített kapeso keretén belül keressük a kölcsönös megnyugvás föltételeit.

Imételjük a bizalomban, az őszinte testvéries szándékban keressük mi az egyedüli biztosítékot; részünkről ezen érzelmek a kérdésben forgó törvények szentesítése által újabban tényleg nyilvánultak, horvát testvéreink a sor, hasonlót bizonyítani, teljes autonomiájok miképeni fölhasználása és érvényesítése által.

— **Az incompatibilitási bizottság** tegnap d. u. 5 órakor tartott ülést. A bizottság elnöke Gorove István mindenekelőtt előadván a bizottság első ülésén, illetőleg értekezletén előfordult és nyilvánított nézeteket, melyek a bizottság működésére irányadóul szolgálhatnak, s föl-szólítja a bizottság tisztelt tagjait, hogy jelenleg, mint formális ülésen nyilatkozzanak a fölött, — minő sorrendbe s mily irányban kívánják a munkálkodást megkezdeni. Erre a bizottság több tagja által fölhozott, hogy a munkálkodás nagyon meg van nehezítve az által, hogy többen a tagok közül tagjai lévén a jelenleg működő bizottságnak is — mint a 21-es, vasuti-, tanügyi-, jogügyi bizottságoknak, részvétők igen nehezőkre esik, vagy egyáltalán lehetetlenné válik. E kérdés fölött — miután épen az incompatibilitási bizottságnak munkálkodása ugyszólván kívántatik, — hosszabb eszmecsere fejlett, mely után az határozatot, hogy a bizottság elnöke e tárgyban legközelebb a házhoz forduljon, s az indokok fölhozása mellett azon kérdést intézze, hogy vagy adja a ház beleegyezését a bizottság működésének elhalasztásába addig, míg a jelenleg működő bizottságok munkálkodásukat befejezik, vagy ha az elhalasztásba bele nem egyezik, azon esetre döntsön a fölött, hogy azon tagjai a bizottságnak, kik jelenleg másutt is elfoglaltak, tagságuk között választanak.

Helyeseljük a bizottság e határozatát, de el nem hallgathatjuk azon megjegyzésünket, melyre a „Hon-

mai esti lapja is ezévoz, hogy ez természetes következménye országgyűlésünk azon bevett szokásának — melyben egyébiránt minden párt egyiránt hibás, — hogy a fontosabb bizottságokba mindig ugyanazon tagokat választja, kik aztán nem egyszer jönnek oly helyzetbe, hogy küldetésöknek sem az egyik, sem a másik bizottságban nem felelhetnek meg, vagy pedig a bizottságokhoz utasított ügyek ilyen hátramaradást szenvednek.

— **A kilenczes albizottság** tegnap esti ülésén határozatba ment a megyei közigazgatási költségeknek a belügyminiszterium költségéből törlése és a házi adó behozatala; továbbá a városi főispánok megszüntetése, és végre a közegészségügynek a megyei intézményre való tekintettel új törvény általi szabályozása.

— A „Reform“-ból vesszük át a következő közleményt:

A bírói fizetések lefoglalhatatlanságának kimondására nézve — újabban is egy szomorú esemény alkalmából — nyilvánult óhajtasokra nézve közölhetni véljük azon értesülésünket, hogy az igazságügyminiszterium által a perrendtartáshoz legközelebb előterjesztendő novellában ki van mondva azon elv, hogy a bírói és hivatalnoki fizetéseknek csakis egy harmada lesz lefoglalás alá vonható. Sőt a novella a már meglevő bajok orvoslása végett még ennél is tovább megy, és kimondja, hogy a törvény ezen intézkedése a hatályba lépének napja után esedékes fizetésekre nézve az eddigi foglalások ereje is csak azon fizetések egyharmadára terjed ki.

Megemlítjük egyuttal azt is, hogy az igazságügyminiszteriumban a bírák és bírósági hivatalnokok rangszorozatára, valamint a nekik és a hivatalszolgáknak kiküldetések alkalmával járó napidíjakra és hajtópénzekre vonatkozó szabályrendelet elkészült és legközelebb ki fog hirdettetni.

Az államköltségvetési tervet az 1875, 1876, és 1877. évre, mely a miniszterium által a 21-es bizottság elé terjesztett, részletesen is beküldetett hozzánk. Ezen költségvetés főbb tételeit már közölte volt mindjárt a bemutatás napján lapunk. Ez alkalommal csak azon táblázat teteit szándékozunk ismertetni, a mely az államkincstár aktív követeléseit mutat fel 1872. év végével. Ezek szerint az adóhátralékok kitesznek: 1. Egyenes adóknál 23.811,935; 2. Fogyasztási adóknál 802,702; 3. Bélyeg-nél 459,518; 4. Jogilletékeknel 16.027,588; 5. Bérhátralékoknál 8.230,750; 6. Közös aktívákban 6.595,000; 7. Inségi kölcsönökből 7.861,353; 8. Szállódézsma alap előlegéből 962,379; 9. Magy. és erd. földterhermentesítési alap előlegéből 13.312,352; 10. Horvát földt. alap előlegéből 3.203,271; 11. Előlegek az egyes miniszteriumok részéről 247,000; 12. Kamatbiztosítási előlegekből 13.636,588; 13. Ingó államvagyonból 12.310,940; összesen: 117.461,676 forint.

— **A pesti Dahiák és a pancsovai választások.** Ily ezim alatt jelent meg a „Zasztava“ 5-dik számának azon vezércikke, melyről az újvidéki „B. B.“ alarimirozva táviratozó, hogy abban a délszláv propaganda lázadásra provokál. Lapunk külön tudósítója szerint a nevezett cikk nem hi ugyan föl nyíltan lázadásra, az újvidéki német lapnak mégis igazat ad. Tudni kell ugyanis, hogy 1804-ben a szerb nép a belgrádi Dahiák (török olygarchák) ellen keltett föl mindenekelőtt, hogy aztán végkép lerázza az ot-tomán uralmat. A „Zasztava“ írójának most úgy tűnik föl, hogy miként azon időben különböző jelek láttára féltelen fogta el a belgrádi Dahiákat; úgy a pesti Dahiák is elémültek a pancsovai jelenségek föl; de a szerb raják egyözni fognak, a magyarok uralma pedig, mikép a Dahiáké el fog mulni, s Kérdi, ha vajjon a pesti Dahiákat is utoléri-e Adakále (Uj Orsova), hol t. i. a belgrádi 4 Dahiák a szerbek által elfogva, lekonzultatott. Am idézük itt a cikk utolsó pontját: „Ti, pesti Dahiák, mi nem félünk fenyegetésektől s nem fogjuk fejünket meghajtani üldözések miatt; s ha talán nem is jó oly idő, melyben megvalósul, hogy mi vagyunk a pasák (t. i. az urak) s ti a szubasik; de ilykép dolgozván, bizonyára gyorsan elő-ídzitek azon időt, melyben az alkotmányra s a ti uraságotokra Magyarországon elmondhatni majd, mit a belgrádi Dahiáknak mondanak a hodzsák és a bölesek:

„Az országutak pedig kívánának törököket látni, de nem lesz többé sehol török.“ (Magyarra fordítva: nem lesz többé ez országban magyar.) Valóban az ily izgatás mivel sem menthetőbb az Albínánál. A „Zasztava“ a belügyminiszternek a pancsovai ügyben tett interpellációra adott válasza indítá ily fegyverhez nyulni, mivel pedig a belügyminiszter ur tényekre alapította feleletét s mivel ez ügyet az onladimástörténeti jelentőségűvé szándékoznak erőszakolni: nem véltük azt hallgatással mellőzhetni.

Florian Jurec

Párisi levél.

(Január 23.)

Bismarck hercegnek a német parlamentben tartott beszéde s ennek kommentárja, a „Norddeutsche Allgem. Zeitung“ cikke, végre a légből kapott casus belli Olaszországgal, mely mint az Orinoco kérdés a közelmúltban annyira port vert föl, nem mulasztják el itt oly hangulatot előidézni, melyet legalább is nagyon idegesnek lehet nevezni.

Daczára azon körülménynek, hogy a Mairek kinevezéséről szóló törvényjavaslat feletti szavazás a kormány részére 41 szótöbbséget eredményezett és hogy Decazes külügyérnek Du Temple képviselő tapintatlan interpellációjára adott válaszával a ház nagy többsége meg volt elégedve és a két nagy politikai lap, az „Univers“ és az „Opinion Nationale“ megrendszabályoztatása a többi hírlap által nem is rozszaltott annyira, mint ez rendesebb időkben kétségkívül történt volna, s mégis nézetem szerint a kormánynak ép úgy mint a sajtónak minden kitelhető eszélyre és higgadságra leendő szüksége, hogy az igaztosság a lakosság alsóbb rétegeire ki ne terjedjen, mi az itteni politikai helyzetet még zavartabbá tehetné és vég-eredményeiben az európai békét is veszélyeztetné.

Sajnálattal lehet constátálni, hogy erélyben a képviselő urak nem mennek jó példával előre. Azon jelenetek, melyek a héten történtek a törvényhozó testületben, méltán szomorúsággal tölthetik el a parlamentarismus minden barátját. Alig hinné el az ember, hogy oly művelt férfiak is mint a francziák, mennyire megtudnak feledkezni a parlamenti illemről.

Nem lévén barátja az illető dolgok pusztá elbeszélésének sem, csak annyit akarok róla írni, hogy miután Decazes beszédét azzal végző, hogy az európai békét a hasztalan dictiózások és veszélyes izgatások daczára is föl akarja és föl fogja tartani, és e nyilatkozat mint már jelzem a ház csaknem minden oldaláról élénk tetszéssel fogadtatott, Du Temple újból fölszóllalása közte és Leroy közt, az elnök és a ház közt, végre az egyes pártok közt oly elkeseredett harcot idézett elő, oly kifejezések és ki-ki-nyilvánítások nyújtott alkalmat, s a gyűléstermet oly zűbörgés és kacagás, hogy ne mondjam röhögés színhelyévé tette, hogy szinte lehetetlen volt az ülés folyamából valamit megérteni. Olykor két képviselő is állt a szószéken, olykor pedig egy sem.

E kellemetlen incidens befejezése után a mairek kinevezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása alkalmával Périn és Bigot képviselő urak, illetőleg pártjaik szükségesnek tartották még hevesebb jeleneteket előidézni, melyek Périn képviselő megbüntetésével végződtek, mi a házszabályok értelmében egy havi fizesítés feléne levonásából áll, egyszersmind köteles az elmarasztalt képviselő ezen elmarasztalását saját költségén kinyomtatandó falragaszok által választó kerületében tudatni.

E méltatlan harczban kiejtett szók, mint mondják 3 kihívásra adtak okot.

Ily jeleneteknek mindenesetre azon káros hatásuk van, hogy bizonytalanságot idéznek elő, mely a máris pangásban levő ipart és kereskedelmet még félénkebbé és visszatartóbbá teszi, már pedig eléggé ismeretes dolog, mily következményeket szokott Párisban maga után vonni a munkahiány: csaknem valamennyi nagyobb baj ezzel kezdődött.

A tőzsdén, ezen érzékeny hévmérőn máris nagy a lehangoltság, a reente múlt hó óta csaknem egy frankkal esőkent, alig kötetik egy egy nagyobb üzlet, senkinek sincs kedve „venni“ vagy „adni“, a börze nagy terme a hivatalos órákban is üres, vagy legfeljebb oly emberek látogatják, kik szokva vannak idejöket naponként 12 és 3 óra közt ott tölteni. Kedvetlen arczoknál, fanyar mosolynál alig láthatni egyebet. Sokan ugyan a tőzsde e lehangoltságát Merton bankár rögtöni halálának s azon veszteségeinek tulajdonítják, melyeket amiazt sok nagy kereskedelmi ház szenvedett volna. Bizonyos, hogy Merton nagyon engajirozva volt, hogy halála sok kárt hozott egyesekre, de egyes ember által okozott baj oly nagy tőzs-

dét, mint a párisi csak futólag érínthet s nem hiszem, hogy tévednék, midőn e lehangoltság okát a politikai viszonyokban keresem.

A kormány egyes tagjai már Párisban rendeznek estélyeket s a köztársasági elnök részére szintén e célból megszavazott tetemes póthitel első eredményeül a f. hó 12-ki táncvigalmat említhetem, mely a Palais Elyséeben tartandó bizonyára méltó utódja lesz a 27-én tartandó nagy bál — erről és talán még az elsőről suo tempore többet.

A jogügyi bizottságból.

A jogügyi bizottság január 26-án és 27-én tartott üléseiben végig letárgyalta a közjegyzői törvényjavaslatnak még hátramaradt XIII—XIX fejezeteit.

A 142-ik §-al azzal toldatott meg, hogy hiteles kiadvány minden érdekelt félnek annyi példányban adható ki, amennyi az okiratban engedtetett.

A 154-ik §-nál Hammersberg és Matolay fölsőlegesnek tartják a bíróság külön jóvágyását arra, hogy valamely elveszett közokirat helyett annak hiteles kiadványát tétethessék le a közjegyzőnél, miután a bíróság ugy sem leendő képes constátálni a kiadványnak egyezőségét az elveszett eredetivel. A többség megtartja a szöveget.

A 158-ik §-nál elfogadtatott Hammersberg indítványa, miszerint a közjegyző ügykönyvét minden esetben a törvényszék elnöke hitelesítse.

A 160-ik §-ba Tost javaslatára beszúrattott, hogy a közjegyző a hagyatéki ügyekről külön könyvet tartozik vezetni.

A közjegyzői levéltárakról szóló XIV-ik fejezetnél Schmausz indítványozza, hogy ez elhalt közjegyző iratai, a felek kényelme szempontjából, bizonyos ideig az utódnál hagyassanak, utóbb a járásbírósnál tétessenek le s csak öt év múlva helyeztessenek a törvényszéki levéltárba.

Hammersberg és Horváth Döme miniszteri megbízott a felekre nézve is jobbnak tartják, ha minden megszűnt közjegyző iratai egy helyen lesznek föltalálhatók s nehézséget találnak abban is, hogy Schmausz indítványa folytán a járásbírói személyzet teendői szaporítottanának. Mire Schmausz nézete eljettetik.

Ugyszintén elvetették a 167. §-nál Hammersberg azon indítványa, hogy a levéltárnok elleni panaszokat ne a törvényszék, de az elnök maga döntse el.

A 173. § Matolay fölszóllalására akként igazítottatott, ki, hogy a kir. ügyész maga ne tarthasson vizsgálatot, de evégett a fegyelmi bíróság elnökét tartozzék megkeresni.

A felelősségről szóló XVI-ik fejezet 176. számú első §-a a bélyeg és illeték törvények megtartása iránti felelősség kimondásával pótlottatott meg.

177-ik § Tost javaslata szerint módosítottatott oda, hogy a közjegyző biztosítéka más követelések fedezésére is lefogallatott ugyan, de ezek csak a hivatalos eseklevényekből eredő követelések után a 44—46 §-okban megszabott eljárás útján eléghetőek ki.

A 193-ik §-t, mely a közjegyző elleni kártérítési kereset elévülési idejét két évre szorítja, Hammersberg kihagyandónak véli, nem akarván az általános magánjogi elévülési szabályok alól kivételt alkotni. A bizottság meghagyja e §-t, azonban Horváth B. indítványára az elévülési időt három évben állapítja meg.

A 194-ik §-nál Tost indítványozza, hogy a fegyelmi bíróság elnökévé a közjegyzői kamara elnöke tétessék.

Matolay az egész fegyelmi bíróságot kizárólag a közjegyzői kamarára kívánja ruháztatni.

Perez, Hammersberg, Horváth B. és Schmausz a javaslat szövegét pártolják; — Lázár és Gaál — Matolay indítványát.

Matolay indítványa elvettve, Tost javaslata fölött a szavazatok egyenlők.

A bizottság beleegyezik, hogy az elnököt döntő szavazat illesse, minek folytán az eredeti szerkezet hagyatik meg.

tak elő, kimaradt ellenben a negyedik fölvonásból Fides és Bertha kettősének középső, zenészetileg talán legérdekesebb része, az ötödik fölvonásból Fides cavatineja és a Prótéta, Fides és Bertha hármása, e helyett igen esekély kárpótlást nyújtván Fides nagy áriája (comme un éclair), mely tett oly nagy hatást, melyet várnai följosítva hittük magunkat. — Általában a főszereplőkről minél kevesebb jót mondhatunk, kivéven Balázst és kinek friss esengő hangja és biztos éneke volt kénytelen kárpótolni igen sok fűlért, kellemetlen és fogyatékos hangért. Nagy né Bensa I. kitűnően játssa Fidest, ábrázolása főleg a negyedik fölvonás templomi jelenetében mesteri volt, de hanganyaga nem képesíti őt e szerepre, mely a mély registreken is esengő, érzes hangot követel. Fides egy nem sikerült kísérlet melynek gyakori ismétlése nem tanácsos. Stégerrel örömezték nem szólnánk. Roszul esett hallani, hogyan kizkódik végkép megrökkant hangjának végmaradványával és hogyan rontja le egytől egyig azon visszaemlékezéseket, melyek nevét a pesti közönség előtt e szerephez kötik.

Tudjuk, hogy még 3 és fél évre van szerződve oly díj mellett, mely vele szemben sehogy sem indokollható, azt is tudjuk, hogy szerződését egyszerűen fölbontani — ami legkívánatosabb volna — nem lehet.

Saját érdekében is kérjük tehát, hallassa magát minél ritkábban és minél kisebb szerepekben, mert megeshetik, hogy a közönség zúgolódása egyszerűen majd oly hangon fog nyilatkozni, mely a fölépést reá nézve abszolút lehetetlenné teend. Maleckynek is sokkal jobban kellene énekelnie, hogyszem egyszerű megemlékezésnél egyebet is érdemeljen. Az anabaptisták jól megállták helyüket. A kiállítás, mint említettük, igen szép volt. Remélhető a későbbi előadásokon az ötödik fölvonásbeli palota összedulás is jobban fog sikerülni, mert most bizony kissé gyarló volt ez a „krach.“ — r.

E fejezet végén egy új 201-ik § szuratik be, mely így szól:

„A pénzbírságok a közjegyzői kamara által évről évre meghatározandó jótékony célra fordítandók.“

Egyszersmind a jegyzőkönyvben kifejezetten a bizottság azon ohaja, hogy közjegyzői segélyegyletek alakuljanak, s ezek javára fordítottassanak a bírságösszegek.

A 213-ik (ezelőtt 209-ik) §, melynek intézkedése már a 166-ik §-ban foglaltatik, kitoröltetett s helyette következő új szöveg vétetett föl:

„A 25-ik §. esetében a közjegyzői díjak az állampénztárba szolgáltatandók be. A járásbírói csupán a bíróságokra nézve fönlálló szabályoknak megfelelő utazási költségek és napidíjak illetik.“

Végül a vegyes intézkedésekről szóló XIX-ik fejezetben a törvény életbelépésének napja 1874. évi, nov. 1-jére tetetett, — továbbá a 219-ik §-ban kimondatott, hogy az eddigi hiteles helyek új okmányokat nemcsak ki nem állíthatnak, de ilyeneket őrizet alá sem vehetnek; — az utolsó előtti § pedig mint fölsőleges egészen kitoröltetett.

Ekként a törvényjavaslat az új szövegezés szerint összesen 220 §-ból álland.

A bizottság holnap délután hitelesítendő a képviselőházhoz beterjesztendő jelentést.

Indokolás a keleti vasut függő adósságairól szóló törvényjavaslathoz.

A keleti vasut függő adósságainak rendezéséről szóló törvényjavaslat indokolását megkaptuk. Ezen indokolásban kiemeltetik a kérdéses függő adósság jelen helyzete, a bank-konzorciummal folyt legújabb tárgyalások alapján, melyeket lapunkban már érintettünk. A magyar állam viszonya ez alkalommal újlag tisztázottat a társulattal. Az erre nézve kötött új szerződés értelmében az állam ugy a kötvények kiváltását, mint azok újlagos elzálogosítását, illetőleg feltételes eladását a m. keleti vasut terhére teljesíti. A vasutársulat köteles a terhére tett összes kiadásokat megtéríteni.

Az államnak fönn van tartva azon jog, hogy a kötvényekért befolyó vételárból e két jogügylet folytán a társulat terhére tett összes kiadásainak födőzése után a vasutársulatnak adott építkezési előlegekből származó követelést s járulékat kielégítse. Ezen fölül, miután az állam a kötvényekért mint készfizető kezes lesz lekötve: az állam részére kikötötett, hogy a vasutársulatnak törvényesen biztosított tiszta jövedelemből annyit jósositva van visszatartani, a mennyi ezen kötvények kamatainak és törlesztésének fizetésére és a szelvények beváltási költségeire szükséges. És az esetben, ha a vasut tiszta jövedelmének emelkedése folytán az állam által kamatbiztosítás címén fizetendő összeg a fönebbi célra elég nem volna: a társulat köteles a hiányzó összeget az államnak előre kifizetni. A teljesítés elmulasztásának esetére a vasut zár alá veendő, s az állam a vasut jövedelmeiből maga elégtit ki magát.

Ez a kormány által tett intézkedéseknek rövid foglalata.

Arra, hogy ezen intézkedések jogerőre emelkedjenek, a törvényhozástól a kormánynak kettős fölhatalmazásra van szüksége. Szüksége van, hogy fölhatalmaztassék a keleti vasutársaságnak a franko-osztrák bank és társulánál levő 17,051,539 f. 44 kr. adósságának kiváltására, s a zálogul adott elsőbbségi kötvények kiváltására. Szüksége van ezenfelül azon fölhatalmazásra is, hogy ezen második sorozatu elsőbbségi kötvényeken az államot, mint kezeset és kész fizetőt lekötthesse. Ebből a kormány számitása szerint az állam vesztesége csak 300,000 f. forint volna (egy tallért 1.69 kr. számitva), de ez is visszafizetnének 9 százaléknyi kamattal; az összes üzlet legombolyítása után pedig még 400,000 f. forint fedezetlen maradna fönt az államnak, mely a vasutársulat egyetlen lebegő adóssága leendő. Azonban a bankár-konzortium e kötvényeket 61 és fél százaléknyi arany árfolyamon átvenni csak jósositva van, de ez iránt kötelezettséget nem vállalt.

A m. tud. akadémia ülése.

— Január 26. —

Az akadémiát ma számosan keresték föl, talán azért is, hogy a nemzeti közéletünk egyik már-már feledésbe merülő, egykor nagy alakja, fölső-bükki Nagy Pál fölött tartandó emlékbeszédet első forrásból hallják. Az ülésen Lönyay gróf elnöklet s először folyó ügyek adat-tak elő.

A fötitkár Arany János, bejelenté Udvardy Ignác, levelező tag és kanonok halálát. — Ugyancsak az ő előterjesztésére a nagy-szombati kodex, mely a magyar nyelvnek ezéba vett „történelmi szótára“ hoz annyira szükséges, el fog keretni a primástól, ki jelenleg birtokában van. — Az athenai egyetem könyvtárának kérvénye, esereviszony életbeléptése végett az akadémiával a kölcsönös kiadványokra nézve, a könyvtári bizottsághoz utasítottat. — Dr. Ring Mihály, Övály Lápót és dr. Thanhoffernak megengedetett, hogy mint vendégek maguk olvassák föl legközelebb értekezéseiket.

Okröss Balint 24 beces régi magyar s ugyanannyi latin okmány ajándékozása által az akadémia háliját vivta ki. — Végre elterjesztetett a III. osztály ajánlatára, hogy a „mezőgazdasági vizmütanra“ kiirt pályázat határidejét két évvel meg fogják hosszabítani.

Ezután Tóth Lőrinc r. tag tartott jeles s nagy fáradsággal készített emlékbeszédét Nagy Pál, az akadémia volt igazgató tagja fölött: Az elegáns előadás, az eszmék bősége s a tárgyába való igazán mély behatás ez emlékbeszédét nagyon kitűntetik mindazon chablonszerű beszédek fölött, melyeket újabb akadémiáink elhunyt tagtársai fölött gyártani szoktak. Kár, hogy csak eszónán hallhattuk az emlékbeszédet, mely kimerítő hosszágánál fogva is kiváló mű.

Fölső-bükki Nagy Pál most már körülbelül 16 éve,

A „KÖZÉPPART“ TÁRCZÁJA.

A „Proféta.“

(A nemzeti színház előadása január 24-én.)

A „Proféta“ nagy opera 5 fölvonásban, Meyerbeer-től. Sok évi szünet után újra elővették Meyerbeernek e megragadó drámái mozzanatokban gazdag nagyszabású dalművét, melyhez a pesti színház látogató közönségnek igen szép emlékei vannak fidesve. Az 50-es évek legelején Lagrange asszony Fides szerepében aratta legszebb diadalait, melyekben méltán osztozott vele Stéger, ki akkor állt legközelebb művészi tétőpontjához. Úgyanezen szerepekben alkalmunk volt hallani a későbbi években Hasselt-Barth és Garcia európai hírneves kőszöket és a feledhetlen Rogert, kinek művészi fedtetet a hanganyag hiányát és játéka elragadta azokat is, kik az énekesnek mindent megbocsátanak, ha csak jól tud lármázni, a mihez Roger nem értett. Szóval a „Proféta“ a nemzeti színház leggyakrabban előadott dalműveinek egyike volt sokáig, azon egykor fényes díszletek és jelmezek elköptak, de a vonzerő megmaradt. Az újonnan színrühözött „Proféta“-nak, daczára a kiállítás fényességének ily sikert alig merünk jósolni. Ha a zenekar és énekar képes volna egy 5 felv. dalműnek hosszú életet biztosítani s minden egyéb mellékes dolognak lenne tekinthető, akkor nem volna okunk aggódni a „Proféta“ vonzerője fölött, mert mind a Richter igazgatása alatt működő zenekar, mind az énekkarok igazolták újra régi jó hírnevüket és minden tekintetben őket illeti a legnagyobb dicső a sikerből.

A dalmű maga lényegtelenebb kihagyásokkal adott, mint hajdan. Jelesen ismét hallhattuk a harmadik fölvonás nagy hármását (Oberthal Jónás, Zachariás), mely Pesten talán csak a legelső előadások alkalmával ad-

A törvényjavaslat végre fölhatalmazást tartalmaz arra, hogy a kormány új 1.700.000 forint építési előlegeket adjon. Ennyire van szükség. Ha az előlegek nem nyújthatók: a társaság pénzügyi zavarai rögtön előállnak, s azzal azon eshetőségek nagy része, melyek kikérelése céljából a bank-consortiummal levő függőségesség rendezése szükségesnek tűnik föl.

A törvényjavaslat a lehető nyújtva arra nézve, hogy addig is, míg a keleti vasút ügye a törvényhozás által egészen rendezhető leendő, az oly eshetőségek kizárassanak, melyek az állam közvetlen vagy közvetett érdekeit érzékenyen megkárosítanák.

E szempont volt irányadó a javaslat szerkesztésénél. Többet és biztosabban a jelen körülmények között javaslatba hozni lehető alig volt.

Hét darabban vannak mellékelve a kiegészítő okmányok.

Külföld.

Budapest, január 27.

A francia nemzetgyűlés harminczes bizottsága legközelebbi ülésében megállapította a választási törvény alapelveit. A bizottság elfogadta az általános szavazati jog elvét, s kiemelte, hogy minden nagykorú francia bír eslekvőleg választási képességgel. — Kétségtelen, hogy a nemzetgyűlés többsége sem meri megsérteni ezen elvet, bármily reactionárius irányt követ is egyébként.

Az angol parlament fölmozgatását Gladstone választóihoz intézett levelében következőleg indokolja: „Az ország javát az oly kormány nem mozdíthatja hatályal elő, melynek az állam közérdekei tekintélye. Ezen tekintélyt, melyet a nemzet 1868-ban bőségesen adott a szabadlevű pártnak és vezéreinek már lesüllyedt azon fok alá, mely szükséges a közérdekek biztosítására, s e tekintélyt semmi egyéb törvényes módon helyre nem állítható, mint a népre való hivatkozás által, s a nép ezen hivatkozásra adandó válaszával, két nagy kérdést vehet föl: először azon módot, miként gondolkodik az 1868. évben átadott hatalom gyakorlásáról, másodsor minő további megbízást fog adni képviselőinek, s ezen megbízás keresztülvitelét és a kormányzást kire fogja bízni.

Gladstone megjegyzi levele végén: Több ízben állították, hogy a szabadlevű kormány és párt tagjai veszélyeztetették az ország intézményeit és érdekeit. Ami az érdekeket illeti, egyre sem emlékszem, melyet megsértettünk.

Ha a szerencsétlenségünkre talán valamely érdeket mégis érintettünk, ez sem szándékunk, sem óhajunk, hanem csak abbéli szorgoskodásunk folytán történt, hogy a legfontosabb érdeket — mely magába foglal minden érdeket — a nemzet érdekét megvédjük. Ami pedig az ország intézményeit illeti, az ezek megsértésére vonatkozó panasza ugyanaz, melyet a szabadlevű pártok ellen 40 év óta fölhoznak. Negyven, vagy 43 év múlt el, mióta a szabadlevű pártnak sikerült a kormányt győltet hatalmukba keríteni. Ezen időszak alatt ismét más 40 év múlt el, a forradalom kitörésétől számítva, mely időszak alatt a szabadlevű párt elleneségei csaknem minden megszakítás nélkül uralkodtak, kik azon hírből álltak, hogy a nemzet intézményeinek ők a nagy föntartói.

Attól tartok azonban, miszerint be kell vallanunk, hogy a toryk uralmának 40 éve után, mely ha 1830-ban végződött, az ország intézményei rosszabb állapotban, a béke és rend kevesebbé biztosítva maradt a szabad levű ekre, mint az a negyven év kezdetén volt. Hiszzen azonban, hogyha a jelenlegi kormány el fog bocsátatni a fölsége és az ország szolgálatából a szabad levű párt, melynek képviselője a kormány, nem fog ellenmondásra találni, midőn állítandja, hogy az ő negyven éve a trónt, az ország intézményeit, a törvényeket nem fogja rosszabb, hanem jobb állapotban hátra hagyni, mint minőben kapta.

hogy nem tartozik az élők közé. Halála előtt azonban már évtizedekkel tartozott az erkölcsi értelemben élő halottak közé, amennyiben régi népszerűségéből, hírebből, dicsőségéből a haladó kor, mely eszméit avultaknak ismerte el, rég elfelejtette volt. Nagy Pál 1777-ben született s a jelen századnak kétségkívül legnagyobb szónokai közé tartozott. — Volt idő (e század első tizedében), midőn egy Berzsényi ódákat írt dicsőségére, egy Kölessey bámulva hódolt neki, s egy Széchenyi István tanítványának örömeit nevezte magát, őt pedig nagy mesterének. Nagy Pál előtt egy ezél lebegett: a hazai régi alkotmányok emberségesebb alapra fektetése s a nemzet s népszerelmű izmosodása. A mihez azonban dacára nagy akaraterejének, szilárd jellemének, világos eszének nem értett, az a korral való haladás volt. Őt, kit 1725-ben a szabadelvűség bajnokaként ünnepelték, 1840-ben a „pecsovicsok“ közé sorozott az ifjuság. Azonban érdemtellenül, mert Nagy álláspontja nem változott, csak a kor és a világlátás, melybe e nagy ember később esett.

Független szelleme töretlenül büszkesége a „divó demokrata eszmék“ nek még nem akart hajolni, s mert meggyőződése azt sugallá, hogy a radikális irány nemzetünknek csak árt, a 30-as években határozottan az új „szabadelvűek“ ellen lépett föl. Ha a mai nemzedék — s joggal — nem is osztozik nézeteiben, azt azonban, hogy valaha köpönyegforgató, kétszínű lett volna e férfi, ki csak a rohanót félt, csak a gyökéres reformok miatt aggodalmaskodott, ki soha hivatalt nem akart elfogadni, bár a legfényesebbekkel örömeit fölruházták volna, ki inkább elhalványult engedte dicsőségét, hogyszem elveit a kor változásainak alávesse, csak irigy kortársai és a rágalom vagy nemtudás foghatta rá.

Ilyen volt körülbelül az irány, melyben Tóth Lőrinc emlékbeszéde mozgott, s melyet mindenki feszült figyelemmel hallgatott az ülés végeig.

Különfélék.

Budapest, január 27.

(Hivatalos.) A király a zenggi székes-kapitáiban Vinsz Ignác olvasó kanonokot és a S. Crucis de Valle Segniensis-ről címzett apátot n gyprépostta és főesperessé kinevezte, Szokolics Antal éneklő-kanonoknak az olvasókanonokságra, Ivanosies Hipolyt örkanonoknak az éneklőkanonokságra, dr. Bedini Cajetan Agost idősb kanonoknak az örkanonokságra és Matkovits Gáspár ifjabb kanonoknak az idősebb kanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyta. Urica Pal gospicai államügyész verőezemeyei II-od osztályú úlnökké ideiglenes minőségben kinevezte. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Krejesi Ferenc II-od oszt. szantisztet I-só osztályú, továbbá: Balazsy Ambrus Hercegeg Arpad, Vörös Sándor, Kanyó Jenő, Szőcs Lajos, Schauschek Zsigmond és Schöber János III-ad osztályú szantiszteket II-od osztályú szantisztekké, az igazságügyminiszter a budapesti kir. kereskedelmi s váltótervezészekhez bírósági végrehajtókká; Romy Ferenc ottani törvénytörvénybírókat, továbbá Horváth Szaniszló és Telbisz Jenő budapesti lakosokat, az igazságügyminiszter Kulbfay József illavai lakost a puchói kir. bírósághoz mellé bírósági végrehajtóvá, a budapesti kir. főügyész Mészáros Ernő kir. ügyészégi díjakot az oraviczabányai kir. ügyészéhez irnokká, Varay Karoly kir. ügyészégi díjakot a pozsonyi kir. ügyészéhez irnokká nevezte ki.

— **Bonnaz Sándor** csanádi püspök, mint lapunknak írják, a padei ínségek segélyezésére 5) forintot adományozott.

— **Uj postahivatal.** Mosonmegyei Féltony községben 1874. évi február hó 1-ső napján új postahivatal lépett életbe, mely a Féltony és Gálos közt naponta járó gyalog-küldőncposta által nyerendi összeköttetését. Ezen postahivatali kézbesítési köréhez tartozni fognak: Albert Kazimir, Edmundhof, Féltony, Vitmanshof.

— **Molière** első magyar fordítóját Szász Károly fedezte fel először, de nem egyszerűen fordította, hanem csak azt, hogy az első fordító nagyenyedi diák volt. Ide vonatkozólag írja a Sz. K. a „Reform“ban: „En a „Nagyenyeden tanuló ifjak között föllállott magyar társaság“nak, Kolozsvárt, 1792-ben megjelent „Próbá“ját a m. nemzeti muzeum könyvtárában találtam s azonnal megkísértem (bár a siker reménye nélkül) a meg nem nevezett két Molière-fordító nevének nyomára jönni. Ittan a nagyenyedi főiskola egyik derék tanárának, most már néhai Kasza Dániel barátomnak s kérem őt, nézzem utána, ha volna még valami nyom, a mi ama 80 év előtti tanuló nevére vezethetne. Nem reméltem sikert. Az akkori tanuló közül már senki sem él. A főiskola könyv és irattára 1849-ben csaknem teljesen elpusztult. Kasza D. válasza, ugyan-e tényekre hivatkozva, megerősítette kétekedéseimet. S ezzel, részéről, abban hagytam a keresést. Bár nem remélem, lehet, hogy más szerencsésebb lesz abban. S azért részéről is járulok az „Athenaeum“ és a „Reform“ figyelmeztetéséhez, s kéréséhez csatlom a magamat, az enyedi iskola tanáraihoz, könyvtárnokaihoz s egyéb erdélyi barátinához, s főleg az irodalom barátaihoz: nézzekem utána, ha valami mégis nyomra vezethetne. Az irodalom történet kétségkívül megköszönné.”

— **A Magyarországi és Nagyvilág** című derék irodalmi vállalat szerkesztője és kiadó hivatala „Báthory István“, Matejko nagyszerű festményének kórajz-másolatával kedveskedik előfizetőinek. Mivel azonban a műlap kiállítása sok nehézséggel jár, valamennyi előfizető csak február végéig kapja meg a szép ajándokot. — A „Magyarország és a Nagyvilág“ 4-ik legközelebbi számaának tartalma: Képek: Visoczki József. — Erdélyi szász mátkapár. — A bibornok-fölvétési ünnepe. — Utazás az északi sarkvidéken. (3 kép.) Szöveg: Visoczki József. — Bálban. (Költem.) — Gyógygyult szerelem. (Elbesz.) — A szabadságról. (Greguss A.) — Utazás az északi sarkvidéken. — Fővárosi tárczalevél. (Porzó.) Az elszegényedés mestersége. (Jókai elbesz.) — Különfélék. — Szótalány. — Sakkföladvány. — Szerkesztői üzenetek.

— **Szerencsetlen lövés.** A „Haladás“nak írják Nyiregyházaról, hogy ott bizonyos Elek Emil kertész gazdájától havi bérét kérte; a gazda e jogos kívánatra azzal felelt, hogy kertészt kétsezer arczul ítötte. A kertész nem volt rest, és visszaadta gazdjának a nem kívánt fizetést. Erre Elek előhívta feleségét és revolverét kéri tőle, és mikor a nő azt neki átadta, a kertészre irányozza. A kertész kiakarván a fegyvert csavarni dulakodó gazdjára kezéből, a pisztoly elszűt, és a golyó a nő testébe fúródott.

— **Rövid hírek.** A nemzetközi postagyűlés, ha csakugyan létre fog jönni, Bernben fog összehívattni. A kezdeményezést eziránt a porosz főpostai igazgatóság tette. — A budapesti reál-tanodái tanárok a napokban a „Hungaria“-ban Ne y Ferenc negyven éves tanári jubileuma alkalmából lakomát rendeztek. A tanári testületen kívül jelen voltak a hatóság részéről: Gerlóczy alpolgármester és Békei tanácsos. — Sisa Pistáról, kinek fejére a kormány ötven arany jutalmat tűzött ki, a „Nógrád“ híre szerint ismét megszökött. Legújabb távirati tudósítás szerint azonban ezen hír alaptalan. — A losonczyi posztógyár beszüntetett fizetését, s két évi moratoriumot akar igénybe venni a losonczyi és b-gyarmati takarékpénztáraktól. — Hont megyében Gyerkon egy paraszt asszony férjét féltékenységből az új bor forrásra a pincezébe zárta, hogy ott megfulljon; a férj azonban felfelzárva a pince-ajtót megmenekült; a nő fél évi fogságra ítéltetett. — A mult szombati rókaavadászat alkalmával Andrássy Gyula gróf lováról leesett; de szerencsére semmi baja sem történt. Elszabadult lovat a vadászárság fogta el. — A farkasok Máramarosmegyében nagy károkat okoznak a marháknban, sőt a nagyon elszaporodott ragadozók még a lakosságot is fenyegetik. — A Londonban april havában megnyitandó magyar bor kiállításra Zichy Ferenc gróf híres bakatorából 30.000 palack bort fog küldetni. — Münchenben a kolera még mindig dühöng; f. hó 23-dikáról 24-dikére 30 betegesdi és 24 halálosági eset fordult elő. — Ludassy — Gans Mór ellen a budai íz. hitközség pert indit; a per tárgyat képezi, hogy Ludassy 1869-ben 1300 fírtot ajánlott föl a hitközségnek, s ezen ígértétét elfeledte

beváltani. — Az állatkert védnökségét József főherceg elvállalta, mi kétségkívül örvendetés esemény a sok bajjal küzdő állatkertre nézve. — Daruvártt, mint az „Agr. Ztg.“nak távirják, 30 ember himlőbe esett kik közül már 12 meghalt. — Thaisz Elek főkapitány, a „Pest. Journ.“ szerint az „Ein Wort an den Reichsrath“ című szindarabot cenzura alá vette, s csak aztán adott engedélyt a budapesti német színház igazgatóságának a darab előadására. — Hont megye bizottsága Deák Ferenchez, ennek hosszas betegeskedése miatt részvétfeliratot intézett.

Nemzeti színház. Szerda, január 28. „Csók“ vigjáték 3 fölvonásban.

Táviratok.

Bécs, január 27. A consultatív bizottság elvette az albizottságnak azon indítványát, hogy liquidatio-egylet alakíttassék. Az építési bankokra nézve elismertették, hogy itt nem lehet szó liquidációról, hanem csak fuzióról. A mai lapok jelentése szerint az uniobank és osztrák-török hitelintézet közötti fuzió-tárgyalások eredményre vezettek.

Páris, január 26. A minisztertanács többsége a perigneux-i püspöknek, Decazes által javasolt üldözötése ellen nyilatkozott.

Versailles, január 26. A nemzetgyűlés az istentiszteletnek a hadseregnél való szervezéséről szóló törvényjavaslat legnagyobb részét elfogadta. — Broglie hercegnek egy a praefectusokhoz intézett körlevelére vonatkozólag Gambetta interpellációt jelentett be; az interpellatio tárgyalása az adótörvény megszavazta utánre tüzetik ki.

London, január 27. A „Daily News“ berlini távirata megerősíti, hogy a német kormánynak a sajtóra vonatkozó jegyzéke a belga kormány figyelmét a belga sajtó hangjára és Belgiumnak a semlegességre folytatn reálháruló kötelességére utalja és azon reményét fejezi ki, hogy a belga kormány a sajtó igazgatását illő korlátok közé fogja szorítani.

— **Éjjel érkeztek.** —

Szolnok, január 27. (A „Középpárt“ magántávsüggönye.) Késő éjjeli órában értesülünk, hogy Horánszky Nándor barátunk Szolnokon megválasztatott képviselővé.

Bécs január 27. (A képviselőház ülése.) A pénzügyminiszter Tinti képviselő interpellációjára válaszul kijelenti, hogy az előlegezési pénztárak központi igazgatósága decz. 22-én megalakult, s legközelebb 13 előlegezési pénztár kezdi meg működését és pedig: Bécs, Brünn, Olmütz, Schönberg, Prága, Pilsen, Grácz, Klagenfurt, Lemberg, Krakko, Lincz, Kirehdorf és Steyer városokban.

Továbbá válaszol a pénzügyminiszter Doblhoff interpellációjára a földadó-szabályozás tárgyában. — A kereskedelmiszter felel Giskra interpellációjára, az igazságügyminiszter pedig Ratslag interpellációjára a Kragnában érvénybe levő illeték megszabás különbözősége iránt a többi tartományokhoz képest.

A részvénytörvény első olvasása töröltetett a napirendről. A kormány előterjesztése a Morvaországban a felelőségek mentesítésénél adandó illeték kedvezményekről a budgetbizottsághoz utasított.

Közgazdaság.

Budapest, január 27.

A veszprémi püspök badacsonyi és somiói borainak nagybot terjesztése és a külfölddel megismertetése végett egy borkereskedő pesti cég, Neugebauer, bizatott meg. Kívánatos is ily jó fajtájú borokkal ismertetni meg a külföldet.

Az országos gazdasági egylet földmívelési szakosztálya f. hó 26-án délután Lónyay Gábor elnökle alatt szakosztályi ülést tartván, néhány nem érdemleges ügy tárgyalása után Kenessey Kálmán a Hallet-rendszer szerinti buzanemesítésről érdekes felolvasást tartott. — Ezen rendszer a kiválasztáson alapszik. Az eljárás maga egy szük értesítés keretében nem vonható, s csak azt említjük fel, hogy ezen nemesítési módnak követése által 100 millió forint értékű buzánál több producálthatnók, mint jelenleg. Az értekezés általános helyeslése és elismeréssel hallgatott végig. Elnök a közügy nevében értekezőknek meleg köszönetet szavazván, az értekezés kinyomtatása és a legnagyobb körben leendő elterjesztése határozottatott el. A kinyomtatásra vonatkozó határozatra értekező megjegyzi, hogy azt az Athenaeum főgvány saját kiadásában eszközölni, a választmány ebbéli kívánsága mielőbb meg fog történni; Kovách László, azon kérdést intézi értekezőhöz, vajjon ezen móda tavaszi vetemény-magokra is alkalmazható-e? Értekező igenlő válasza folytán, felkérte, hogy munkáját ezzel egészítse ki. Ezen kívül a választmány elhatározta, hogy e megjelenendő munka terjesztésének előmozdítására minden töle telhető módon közre fog működni.

Budapesti gabnatözsde, január 27. Az összes gabnatözsdekben a kínálat és a kereslet csekély, az árak változatlanok. Buza tavaszra 8.15—8.20; zab 2.29—2.30; tengeri május és júniusra 4.97½—5 fírtig.

Budapesti értéktözsde január 27. A hangulat ma is kedvező maradt a befektetési értékek s néhány ipar vállalat iránt. A vasuti kölesön 99.60-n kelt s ugy is maradt. Magyar földtehermentesítés 77.50; erdélyi 75.50; szállás-dézsma váltáság 72; sorsolási kölesön 84.75. A bankok közül a municipal 28.50; anglo 37; hitelbank 137.50 és 137.75; földhítel 59; a takaréki és hitel 60.50—61. A takarékpénztárak közül az országos központi 72.75—73; fővárosi 181. Közuti vaspálya 350—351. A malmok közül a molnáróké 210—215. Az értékek lanyhák és változatlan árákkal.

Felelős szerkesztő **Huszár Imre.**

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. január 27-én.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Adva Tartva		Adva Tartva		
Hang.	Befiz.	font	frt	Befiz.	Adva	Tartva	Befiz.	Adva	Tartva	
Buza, bányási ó v. uj	83	7.65	7.80	215	910.	915.	500	Magy. vasuti köles (120 frt ez.)	98.80	99.20
" " " " " "	85	7.90	8.	200	"	"	"	Ang-osztr. bank befiz. (100 ftez.)	154.50	155.
" " " " " "	87	"	"	300	350.	360.	200	Osztr. földh. befiz. 80 frt ezüstb.)	242.25	242.25
tiszav.	83	7.80	7.90	100	60.	62.	200	Hitelintézet	940.	950.
" " " " " "	85	8.	8.15	200	95.	100.	200	Franco-osztr. bank befiz. 80 frt ez.	44.	44.50
pestm.	88	7.70	7.80	200	185.	190.	200	Nemzeti bank	988.	990.
" " " " " "	85	7.95	8.10	200	351.	352.	200	Dunagőzhajó-társ. 500 frt pp.	515.	517.
fehért.	87	"	"	200	95.	100.	200	Erzsébet-pálya 200 frt pp.	215.59	216.
" " " " " "	83	"	"	200	185.	190.	200	Ferdinand-ész. pálya 1000 frt pp.	2082.	2084.
bácskai	85	"	"	200	351.	352.	200	Ferencz-József 200 frt o. e. ez.	212.50	213.
" " " " " "	87	"	"	200	95.	100.	200	Triesti Lloyd 500 frt pp.	463.	465.
" " " " " "	83	7.90	8.	200	50.	60.	200	Allamvaspálya 200 frt pp. ezüst	337.50	338.
" " " " " "	85	8.10	8.20	200	28.50	28.75	100	Déli vaspálya 200 frt o. e. ezüst	164.	167.50
" " " " " "	87	"	"	200	37.	37.25	200	Tramway befizetés 200 frt o. e.	177.	178.
" " " " " "	85	"	"	200	137.25	137.50	200	Osztrák-földhitelint. ezüst 5%.	95.50	96.
" " " " " "	88	"	"	200	34.	36.	500	33 évben visszafizet. o. e.	86.50	87.
" " " " " "	85	"	"	200	59.	59.25	200	Osztrák nemzeti bank 5% o. e.	91.60	91.75
" " " " " "	87	"	"	50	60.75	61.	"	Alf.-dunai vasp. 200 frt ez. 5%.	86.50	87.
" " " " " "	83	"	"	50	37.75	38.	"	Ferdinand északi vasut 5% pp.	91.	92.
" " " " " "	85	"	"	100	57.	57.50	"	Pécs barsei vasut 200 frt o. e.	85.	85.
" " " " " "	87	"	"	200	200.	202.	"	I. erdélyi pálya ezüstben 5%.	83.50	84.
" " " " " "	85	"	"	200	788.	790.	"	Allamvasut 500 frank	140.50	141.
" " " " " "	88	"	"	200	430.	440.	"	1867 500 frank	131.75	132.50
" " " " " "	83	"	"	100	69.	70.	"	Déli vasut	112.50	113.
" " " " " "	85	"	"	70	36.	37.	"	Magyar keleti vasp. 600 frank	65.70	66.50
" " " " " "	87	"	"	50	48.	49.	"			
" " " " " "	85	"	"	80	72.75	73.	"			
" " " " " "	88	"	"	100	2500.	2525.	"			
" " " " " "	83	"	"	100	181.	183.	"			
" " " " " "	85	"	"	100	55.	56.	"			
" " " " " "	87	"	"	40	42.	44.	"			
" " " " " "	85	"	"	60	34.	36.	"			
" " " " " "	88	"	"	500	50.	52.	"			
" " " " " "	83	"	"	500	37.	40.	"			
" " " " " "	85	"	"	500	295.	205.	"			
" " " " " "	87	"	"	500	115.	117.	"			
" " " " " "	85	"	"	200	146.	148.	"			
" " " " " "	88	"	"	200	214.	215.	"			
" " " " " "	83	"	"	200	770.	780.	"			
" " " " " "	85	"	"	300	100.	102.	"			
" " " " " "	87	"	"	100	625.	630.	"			
" " " " " "	85	"	"	100	20.	21.	"			
" " " " " "	88	"	"	1000	410.	415.	"			

H I R D E T É S E K.

Csak 50 kr., mint egy sorsjegy árért
1000 arany
 nyerhető.
 Ezen sorsolás tartalmaz ezenkívül nyereményeket 200, 200, 100, 100 arannyal, 400 ezüst forinttal, 3 eredeti hitel-sorsjeggyel, és sok más mű- és érték-tárgyakkal, összesen
300 nyereményt 60,000 forint
 értékben.
 A húzás már 1874. évi február 17-én történik.
Vevők 5 sorsjegyre egyet ingyen kapnak.
 Vidéki megrendeléseknél az összeg szíves bekdítése, s azontúl 30 kr. melléklése keretik, az annak idején megküldendő házasi lajstromért.
 A cs. kir. szab. bécsi kereskedelmi bank váltóirodája
 ezelőtt **Sothen C. János,**
13. Bécs, Graben 13.
 Hasonló sorsjegyek kaphatók még
Politzer Zsigmond és társánál Pesten.

Magyarországi főraktára

RIES GUTTMANN
 cs. kir. szabad. vegyész, az orosz császári udvari szállítója,
biztos hatású patkány, egér, meze egér, vakandok, svábbogár-irtószereknek poloskairtó folyadékának
 négyesége cseltett eggyütt 65 kr., létezik **PESTEN**
KERTÉSZ és EISERT
 utrakál Dorottya-utca 2. sz. Csomagolási díj 10 kr.

Főraktárak az ország minden keresetes városában.

Hotel-megnyitás Görzben.
 Van szerencsém a t. cz. közönségnek tisztelttel jeleníteni, hogy a triesti építőtársulat által ujonnan épült 3 emeletes házban, a színházal szemben, felette látogatott helyen, minden kényelemmel és díszlettel, egészen új bútorzattal berendezett szállót a vendéglővel együtt e czég alatt
Hotel Brandt
 odahagyván, az eddig birt „sörcessarnokot“ megnyitottam s oda töreksem, hogy elegans salonnak és 32 lakosztálynal a magas uraságokat és családokat úgy hosszabb tartózkodásra, valamint egyes átutazók részére a legnyomabb választékú asztali és legnyomabb borokkal, legjobb konyhával a t. cz. utasokat minden tekintetben kiszolgálhassam.
 Ezen szálló minden fekvésénél és kényelmes berendezésénél fogva különösen téli tartózkodásra, a barátos és enyhe óghajlat miatt igen látogatott Görz városban leginkább alkalmas. Isállók és kocsiszások rendelkezésére állanak.
 Saját omnibusok szállítják a t. cz. utasokat a vaspálya-állomáshoz s onnan a szállóba. Mély tiszteléssel
Brandt Károly.

Chinai-ezüst evő-készletek gyári raktára. Részletes árjeggyel kívánatra bérmentesen szolgálunk.

Fűtő-szerek.
 Tűzfűtő, horgos és szénpatót tartalmazó készülékek 150-3 frtg. valódi angolok 550-750. **Kandalló-állványok** fűtő-készlettel felszerelve 420, 10-15 frtg. szintén ilyenek kutyákat s egyéb alakokat ábrázoló festményekkel 8-20 frtg. **Kandalló-keretek** öntött vasból és sárgarézbe 2.70-20 frtg. **Kályha-előtűzések** vasból és sárgarézbe 1.75-4.25 frtg. **Kő-, szén- és coaks-kosarak** 2.20-7.50 frtg. **Fakosarak** nádól 3-12 frtg. szintén ilyenek pléből 6.75-16 frtg. **Kályha- és kandalló-ernyők**, különem kiállítanak. **Fűvők** 70 krtól 4 frtg.

KERTÉSZ és EISERT PESTEN,
 Dorottya-utca 2., színházteri szeglet,
 ajánlják
őszi idény-cikkek
 dús választékát.

Thea-eszközök.
Samovárok 3.50-4.50 krtig, valódi oroszok 12-35 frtg. **Thea-utak** Berlini-lámpákkal 10-20 frtg. **Thea-utak** krtól 26 frtg. **Theakannák** 12-20 cseszék 2.80-12 frtg. **Thea-tálcák** égyrészt pléből minden nagyságban 1-10 frtg. fából készült 5.50-12 frtg. **Thea-asztalok** 25 forintig. **Thea-szűrők** pakfong, alpaca és chinai ezüstből 55 krtól 3.50 krtig. **Thea-golyók**, **tojásfogók**, **tojásfogó fűvők** **órák**, **gyors-forralók**, **theaszelepek**, **palacsok** és **szekrények** stb.

Légvonatmó pamuthengerek. Ez eddig ismeretlen előkészület, mely az eddig legelőnyösebb és legelőnyösebb takarékosagánál fogva minden háztartásnak ajánlható szén-lámpa, valódi kis takaréktűzhelyre nevezhető. A szénlángot víz, tej, szőlőlé, forralóhoz, vízhez, mint élelmiszer, melegítőre és készítésre alkalmas. Kisebbség darabja frt 2.75. nagyobbak frt 3.-, nagyok frt 3.50. Egy kis serpenyőseké külön frt 1.75. Egy thea-kanna külön frt 1.75.

Francia gyorsforraló lámpa. (Rechaud a flamme forcé.) Ezen új találmány, gyors hatása, könnyű kezelése és takarékosagánál fogva minden háztartásnak ajánlható szén-lámpa, valódi kis takaréktűzhelyre nevezhető. A szénlángot víz, tej, szőlőlé, forralóhoz, vízhez, mint élelmiszer, melegítőre és készítésre alkalmas. Kisebbség darabja frt 2.75. nagyobbak frt 3.-, nagyok frt 3.50. Egy kis serpenyőseké külön frt 1.75. Egy thea-kanna külön frt 1.75.

Uj találmányu m. kir. szab. kukorica-morzsoló gyáluk. Ezen új találmányra azon t. cz. gazdák figyelmét kívánom felhívni, kik a kukoricaot kezelni szeretnék, mivel ezen új készülék segítségével egy egysz. a nélkül, hogy belefutna, jelentékeny mennyiségű képes lemorzsolni, kezelesre pedig egyelőre egyszerűen mint szerkezet tartás. Darabja 1 frt 60 kr. Eddig használatban volt kis kukorica-morzsoló darabja 60 krajczár.

Angol vízszűrő-készületek. Az egészszeg fentebb leírt tiszt. egészen új vizet, a legelőnyösebb és legelőnyösebb tisztítással, ezen készülékekkel tisztán lehet elerni. Kisebbség darabja frt 2.50. 3.50-11.50 krtig. A vízet egyszerűen hűsítő nagy t. edénykészületek frt 10.50-48 frtg.

Francia soda-(szik-)vízkészítő gépek. melyek segítségével kiki készítheti ezen kellemes s az egészségnök előnyös italt 2 4 6 8 10 mészelynek frt 9.-, 10., 11.-, 14.50, 17 frtg. A kívánatos porokkal szintén szolgálunk.

Különlegességek.
 Uj találmányok.
Comfort non plus ultra kávéfőző gépek. Az eddig használatban voltak irányban meg azon előnyöket bírnak, hogy bonyolult kezelemesen tisztítható.
 1. 2 3 4 5 6 8 10 12 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995 1000
Cafetière a filtre mobile egy új, egyszerű fehér pléből készült, mindazonáltal kitűnő gőz-kávéfőző-gép, melyet takarékosan és egyszerűen vagy borzakkal is használhatni.
 2-4 4-6 8-10 cseszéknek frt 1.60 2.- 2.50
 A francia gyorsforraló-lámpával alkalmazva, ez a legelőnyösebb horgos- és kávéfőző-gép.
Angol kézilámpások különféle cseleszerű nemekben 75 kr., 1.00, 2.20, 6 frtg.
Itatólámpások külön finom frt 1.70-4.50.
Eszernyők alumíniumból frt 3.25-4.1. egy-lymból frt 5.85-10.50, 12 bordás angol ernyők frt 10.50 15 frtg.
Rugany esernyők frt 8.50.
Angol Legging, vörösbarna mint szabadban használható csizmák borítékai (kamacszniki) párja frt 4-10.
Angol parafatalpak, minden lábbelibe rakható, megújítás és nedvesség ellen óvók. párja frt 4-10.
Cork Respirators, téli időben a hideg levegő beszívását akadályozó készülék mellbeteges számára 75 krtól 2.40.
Asztali esengenyűk, nyomó készülékkel 1.90 3 frtg. közönségesek 40 krtól 2 frtg.
Párisi ajtócsengenyűk, minden ajtóra könnyen alkalmazhatók frt 5.50.
Angol pénz- és iromány-szekrények fénymasolt pléből szilárdan készített, biztos lakatokkal 8-10" nagyságuk frt 4.50-14.-
Dohányvágó gépek külön szerkezetűek. Kisebbség frt 16.-, nagyobbak frt 18.-
Francia felkötő-órák 36 óráig járó művel és felkötővel frt 7.50
Mechel-féle metronomok zenészek számára frt 9.50.
Hygro-Barometer Morand, óráalakú, az idő előre biztosan jósoló, ily legmerők darabja frt 5.50.
Virágcserep-díszek, nagybírtokúak, ezirben falcselekből, darabja 20, 25 kr., 1 frtg.
Arme-Razors, legnyomabb angol borotvák frt 2.- 2.25 borotvaféle szájak 50 krtól 4 frtg.
Jégtörők, a székere felrotholhatók, egyes ellen mentők 50 krtól 1.40 krtig.
Csizmahúzó több rendbeli cseleszerű nemekben frt 1-3.
Acéltűzők, mogyorók és diókat használatra alkalmasok, 40 krtól 2 frtg.
Szardíniaszelecsenyűk, igen egyszerű szerűk drbja 50 krtól 1 frtg.
Tojásvizsgáló-tűk, készített kis készületek a tojások frissége biztos megírálásához darabja 75 kr.

Lak-díszek.
 Virág-asztalok frt 8-32. Papirkosarak, kalitkák asztalokon és függőzetűek valók ágazó gyertyatartók, függő virágkosarak és szőlő-cseresznye-lámpák, fal- és mennyezeti lámpák, vany oszlopok, szobrok, mellszobrok, angora lakozóanyagok, lábtörölők tengeri fából, cseleszerűk, ragasztó, vasernyűk stb.
Fegyverek.
 Percussio, Leicheben és Lancaster vadász-fegyverek, revolverek, pisztolyok, tollenyek s mindennemű vadász-zserepek és választékát is ajánljuk s kívánatra szívesen szolgálunk rajokkal ellátott árjeggyel.
Lovaglő-szerek,
 angol diómbőr-nyergék 15-30 frtg. kántarok, tengervás- és sárga-színűk, terhelők, körtetek, kengyelvasak, zablak, kántarok stb.
Társasjátékok.
 Sakk, maom és damjátékok, dominó, tartlidozások, finom játékok, kártyák, játékbarczok, kártyaperek, roulette, tombola, lutri, versenyfató s egyéb társasjáték.
Ékszeresek,
 mellékek, órák, órák, hajók, medallionok, ingujj- és elgombok, nyakláncok stb. sat. a legújabb ízlésben s dús választékban **Chateaufort-borók**, díszes női óv-és kész-tasak új nemű.
Színházi látszóévek
 dús választékban 4 ft 50 krtól kezdve 30 frtg. közönséges és legnyomabb új szerkesztésű női, párja frt 1.80-12.-
Korcsolyák
Rugany-tárgyak.
 Vizmentes öltönyök ugyanakkal és fejfedővel frt 10.70-20.- Lovaglő- és kocsizó-köpenyek frt 17-27.
Felcipők gyermek, lánykák, hölgyek és urak számára 85 krtól frt 1.40 krtig párja, finom angol sáras bőlytelcipők 2 frt.
Léghárnik frt 3.50-5.50.
Agyheránik 90 krtól 3 frtg.
Lábszuszogók, állóvető- és székekendők, mellővők stb.
Angol gyermek-szoptató-szülők Maw és fátl Londonban 1 frt. **Legjobb Perret-félek**, az anyamellét alakjait és működését illetve természetühen utazók drbja frt 1.50-3.50.
 melyek gyorsan s kelő figyelemmel elkészíthetők, a megrendelő tárgy szánárak körülbéli megvártaozását kerjük. Meg nem felelő tárgyak visszaküldhetők.

Írásbeli megbízásoknál,